

КАЛІ СЕЯЦЬ ГАРОДНІНУ НА РАСАДУ

Аптымальны тэрмін пасеву на расаду нават для адной і той жа культуры можа прыкметна адрознівацца. Універсальны тэрмін назваць практычна немагчыма — занадта шмат індывідуальных фактараў яго вызначаюць. Але яго можна разлічыць, прычым з вялікай дакладнасцю.

- Для гэтага нам трэба ведаць:
- працягласць вегетацыйнага перыяду для канкрэтнай культуры;
 - аптымальны для канкрэтнай расліны ўзрост расады пры яе высадцы ў грунт;
 - патрабаванні расліны да цяпла;
 - умовы вырошчвання (цяпліца, адкрыты грунт);
 - пажаданы час ураджая;
 - тэрмін прарастання насення;
 - кліматычныя ўмовы рэгіёна.

Працягласць вегетацыйнага перыяду

Гаворка ідзе пра той час, які праходзіць ад моманту з'яўлення ўсходаў да поўнага фарміравання расліны і збору ўраджая.

На пакеціку насення ўказваецца працягласць вегетацыйнага перыяду ў днях — яна нам і патрэбна. Ну а для арыенціра можна запомніць «сярэдне-статыстычныя» даныя па самых папулярных агароднінных культурах:

- таматы — ад 80 да 140 дзён;
- перац салодкі — ад 90 да 140 дзён;
- баклажан — ад 100 да 150 дзён;
- капуста белаканная — ад 50 (ультра-рання) да 190 (позняя) дзён.

Як бачыце, дыяпазон досыць вялікі, таму, напрыклад, таматы позніх сартоў на расаду сеюць ужо ў лютым, а то і ў студзені, а ранніх — у сакавіку-красавіку.

Аптымальны ўзрост расады

Трэба такім чынам выбраць час сяўбы, каб да моманту пасадкі расада дасягнула самага прыдатнага ўзросту.

Рэкамендуемы спецыялістамі ўзрост агародніннай расады для высаджвання ў грунт:

- таматы ранняспелыя — 40—50 дзён;
- таматы сярэдняспелыя — 55—60 дзён;

- таматы познаспелыя — 70 дзён;
- перац салодкі — 50—65 дзён;
- баклажан — 45—60 дзён.

Патрабаванні расліны да цяпла

Большасць агароднінных культур, якія мы вырошчваем расадным спосабам, вельмі цеплалюбівыя. Выключэнне складае, мабыць, толькі капуста, якая добра пераносіць адносна нізкія тэмпературы. Чаму гэта важна? Таму што гэты паказчык, у канчатковым рахунку, адаб'ецца на часе высадкі расады ў грунт.

Калі баклажан — выключна цеплалюбівая гародніна, то некаторыя з новых сартоў таматаў і перцу, выведзеныя селекцыянерамі для паўночных рэгіёнаў, вызначаюцца невысокімі (для сваёй культуры) патрабаваннямі да цяпла. Марозу не вынесуць, але пры добрым укрыцці іх можна высадзіць на дачы і крыху раней цеплалюбівых сабратаў.

Умовы вырошчвання

Высадка раслін у цяплицы і ў адкрыты грунт, як правіла, па тэрмінах адрозніваецца вельмі істотна. Так, для таматаў арыенціровачны час высадкі расады ў летнія (без абагравання) цяплицы — пачатак мая, а ў адкрыты грунт — першая дэкада чэрвеня, калі застануцца ў мінулым усе магчымыя замаразкі. Натуральна, у першым выпадку мы можам заняцца пасевамі ўжо ў лютым, а ў другім — раней канца сакавіка лепш і не пачынаць.

Пажаданы час ураджая

Змяняючы (у разумных межах) тэрміны пасеву насення на расаду, мы ўплываем на тэрмін атрымання ўраджая, а значыць, зрабіўшы пасевы ў некалькі этапаў, можам падоўжыць перыяд плоданашэння.

Хочам звышранні ўраджай? Выбіраем самыя скараспелыя сарты і сеем іх на расаду як мага раней — з улікам ін-

шых умоў, вядома ж. Пасеем у некалькі тэрмінаў — атрымаем рознаўзроставаю расаду, якая і пладаносіць пачне ў розны час. Праўда, высаджваць яе таксама давядзецца пазтапна — гэта трэба ўлічваць.

Тэрмін прарастання насення

Вось аб гэтай «дробязі» ў разліках нярэдка забываюць. Між тым у некаторыя агароднінных культур перыяд ад пасеву да з'яўлення ўсходаў можа складаць 10—15 дзён, а гэта зусім не мала!

Робячы разлікі, заўсёды варта ўлічваць, што тэрмін прарастання насення можа вар'іравацца нават для адной і той жа культуры. І залежыць ён не абавязкова ад якасці насення, але і ад тэмпературы глебы, вільготнасці, глыбіні пасеву насення — гэта значыць умоў, якія мы ім стварылі.

Апрацоўка насення некаторымі прэпаратамі (напрыклад цырконіем) можа паскорыць прарастанне, зрабіць яго больш дружным. Па-рознаму з'яўляюцца ўсходы з сухога і папярэдне намочанага насення. Словам, ёсць нюансы. Але арыентуемся мы, зразумела, зноў жа на сярэднія паказчыкі для абранай культуры:

- таматы — 4—6 дзён;
- перац салодкі — 12—15 дзён;
- баклажаны — 8—10 дзён;
- капуста белаканная — 4—5 дзён.

Пераходзім да разлікаў

Такім чынам, усе складнікі нашай універсальнай формулы ёсць. Што з імі рабіць далей?

1. Зыходзячы з кліматычных умоў і ў залежнасці ад умоў вырошчвання, выбіраем арыенціровачную дату.

2. З гэтай даты аддымаем аптымальны ўзрост расады абранай культуры. Пры гэтым не забудземся ўлічваць працягласць вегетацыйнага перыяду, указаную на пакуначку насення, і пры неабходнасці карэктуюм атрыманы інтэрвал.

3. З разлічанай даты аддымаем тэрмін прарастання насення — атрымліваем прыкладныя тэрміны пасеву.

Важна адно: не спяшацца. Пера-рослая, занадта рана пасеяная расада не дасць, насуперак чаканням, ранніх і высокіх ураджаяў.

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск —	8.58	17.48	8.50
Віцебск —	8.53	17.33	8.40
Магілёў —	8.48	17.39	8.51
Гомель —	8.39	17.41	9.02
Гродна —	9.13	18.04	8.51
Брэст —	9.08	18.10	9.02

Месяц

Поўня ў 16.27.
Месяц у сузор'і Льва.

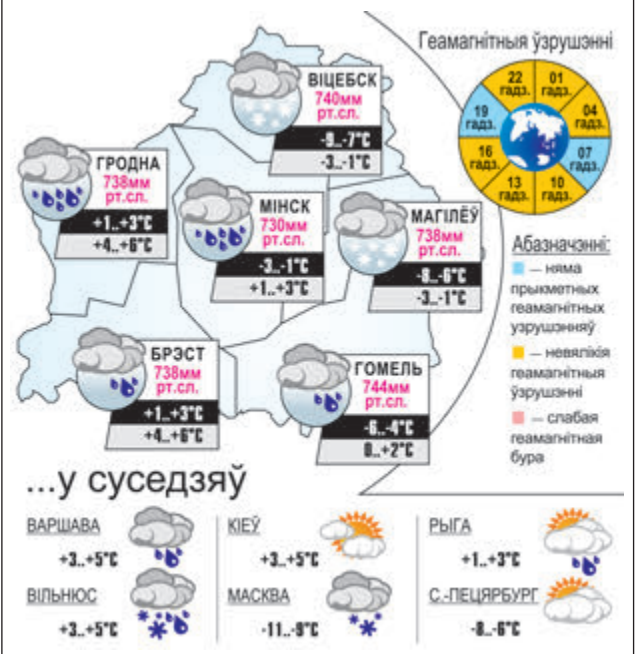
Імяніны

Пр. Апанаса, Кірылы, Марыі, Мікалая, Міхаіла, Уладзіміра.
К. Людвіка, Пятра, Яна, Яны.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

ЗАЎТРА

УСМІХНЕМСЯ

Сын пытаецца ў бацькі:
— Як мне даведацца, што на самай справе думае пра мяне мая дзяўчына?
— Ажаніся з ёй.

Жонка есць бутэрброд, вырашыў нагадаць ёй:
— Ты ж не ясі пасля шасці?
— Гэты шосты, пасля яго не буду.

А калі ўжо для смартфона выйдзе праграма «пошук тапак у кватэры»?

Размова з мужам. Жонка (пясчотна):
— Ты ў мяне такі добры, такі выдатны, такі разумны... Муж (меланхалічна):
— Ты разумнейшая. Жонка:
— Чаму гэта? Муж:
— Ты дома сядзіш, а я працую.

Малюнак Гітэры Козіч.

Даты	Падзеі	Людзі
<p>31 СТУДЗЕНЯ</p> <p>1553 год — дата нараджэння Лаўрэнція Зізанія, беларускага педагога, царкоўнага дзеяча, перакладчыка. Працаваў выкладчыкам у брацкіх школах Львова, Брэста і Вільні. У 1596-м выдаў у Вільні першы ў Беларусі і Украіне буквар «Наука ку читаню і розуменю писма словенского», які ўключаў «Лексіс» — беларускі тлумачальны слоўнік (1061 слова), што аблягчэаў разуменне стараславянскай мовы, набліжаў яе да жывой мовы народа. Яго «Граматыка славенская» напісана ў форме пытанняў і адказаў на царкоўнаславянскай і тагачаснай беларускай мовах. Граматыка і буквар аказалі вялікі ўплыў на развіццё мовазнаўчых навук усходніх славян. У 1626 годзе прывіз у Маскву напісаны па заданні патрыярха Філарэта «Катэхізіс», у якім на беларускай мове выклаў звесткі з прыроды і даў блізкае да пратэстантызму тлумачэнне царкоўных догматаў. Яго погляды былі абвешчаныя ерэтычнымі. Памёр каля 1634 года.</p> <p>1928 год — нарадзіўся (в. Кудрычы Мсціслаўскага раёна) Георгій Фёдаравіч Юрчанка, беларускі пісьменнік, літаратуразнаўца, крытык. Аўтар кніг літаратурных пародый і эпіграм «Немеладычныя мелодыі», «Распрэжаны Пегас» і інш. Вядомы і як збіральнік народнай лексікі і фразеалогіі.</p>	<p>У свеце</p> <p>1924 год — прынятая першая Канстытуцыя СССР. Яна складалася з двух раздзелаў: Дэкларацыі і Дагавора аб утварэнні СССР. У Дэкларацыі аб утварэнні СССР былі сфармуляваны прынцыпы аб'яднання рэспублік (добраахвотнасць і раўнапраўе), асаблівы характар нацыянальнай палітыкі Савецкай дзяржавы (тут былі выкладзены толькі палітычныя, але не юрыдычныя аспекты). Галоўны сэнс гэтай першай саюзнай Канстытуцыі, у адрозненне ад Канстытуцыі РСФСР 1918 года, — замацаванне і канчатковае юрыдычнае афармленне ўтварэння СССР і падзел правоў СССР і саюзных рэспублік. Таксама яна дала вычарпальны пералік прадметаў кампетэнцыі Саюза, да якіх былі аднесены: знешнія зносіны і гандаль, вырашэнне пытанняў пра вайну і мір, арганізацыя і кіраўніцтва ўзброенымі сіламі, агульнае кіраўніцтва і планаванне эканомікі і бюджэту, распрацоўка асноў заканадаўства.</p> <p>1943 год — у падвале Цэнтральнага ўнівермага Сталінграда быў узяты ў палон штаб гітлераўскай 6-й палявой арміі на чале з генерал-фельдмаршалам Фрыдрыхам Паўлюсам, які камандаваў групойкай нямецка-фашысцкіх войскаў у Сталінградскай бітве.</p>	<p>У краіне</p> <p>У краіне</p> <p>У краіне</p>

<p>ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА</p> <p>ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь</p> <p>РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.</p>	<p>Дырэктар — галоўны рэдактар СУХАРУКАЎ Павел Якаўлевіч.</p> <p>РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: Н. ДРЫНДРОЖЫК, Н. КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. ЛЯЎКОВІЧ (першы намеснік дырэктара), М. ЛІТВІНАЎ (намеснік галоўнага рэдактара), В. МЯДЗВЕДЗЕВА (намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯШЧУК, Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, А. СЛАНЕЎСкі (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК.</p> <p>Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».</p> <p>НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.</p> <p>ТЭЛЕФОНЫ ў МІНСКУ: прыёмнай — 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: лісьмаў — 287 18 64, маркетынгу — 337 44 04, бухгалтэрыі: 287 18 81.</p> <p>Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў, іх меркаванні не з'яўляюцца суадпачы з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй лісты. Перадруку матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.</p>	<p>http://www.zviadzda.by; e-mail: info@zviadzda.by, (для зваротаў): zvarot@zviadzda.by</p> <p>Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.</p> <p>Газета адрэдагавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004. 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў на тыдзень.</p> <p>Тыраж 20.008. Індэкс 63850. Зак. № 389.</p> <p>Нумар падпісаны ў 19.30 30 студзеня 2018 года.</p>
---	---	---